

σίαν. Ἡ Χριστίνα μόλις ἔφθανεν εἰς τὸ ἀνάστημα τὸ βιολίον της, καὶ τὸ παράδοξον τῆς ἀντιθέσεως ἀνακμφιβόλως συνήργησεν εἰς τὸ νὰ συναθροίσῃ περὶ αὐτὴν πολυπληθὲς ἀκροατήριον. Ἀγαθὴ τύχη, εὐρέθη ἐν αὐτῷ φιλόκαλός τις κύριος, ὀνόματι Τόρνερξελν, δικαστικὸς τὸ ἐπάγγελμα, ὅστις κατεπλάγη ὑπὸ τῆς ἐκτάκτου ποιότητος καὶ τοῦ ὄλων ἰδιοφυοῦς ἤχου τῆς παιδικῆς ἐκείνης φωνῆς. Οὗτος ἐξετάσας τὴν παιδίσκην, ἐπληροφόρηθη παρ' αὐτῆς, περὶ τῆς κατοικίας τῶν γονέων της, καὶ μετὰ τινὰς ἡμέρας πορευθεὶς παρ' αὐτοῖς, ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀγωγὴν της. Ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτὴ εὐχαρίστως. Ὁ κ. Τόρνερξελν εἶχεν ἤδη ὀμιλήσει περὶ τῆς μικρᾶς θαυματουργοῦ εἰς τὴν δεσποινίδα Βαλλερίου, γνωστὴν εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς βαρῶνης Lenhusen, ἣτις λαμβάνει αὐτὴν εἰς τὸν οἶκόν της καὶ τῇ παρέχει τοὺς ἀναγκαίους διδασκάλους. Ὁ πρῶτος αὐτῆς καθηγητῆς τῆς ὀδικῆς ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὴν κάμῃ νὰ χάσῃ τὴν φωνὴν της. Ἀλλ' εὐτυχῶς δι' αὐτὴν καὶ τὴν τέχνην παρεδόθη μετὰ τινὰ χρόνον εἰς τὸν Βάρτελ, ὅστις παρεσκεύασε τὴν ὁδὸν της. Ἐν ᾧ εἰργάζετο ἔτι ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του, ὁ Μάγερμπερ ἀκούσας περὶ τῆς νέας αἰοδοῦ τῇ προσέφερε τὸ μέρος τῆς Ἰνὲς ἐν τῇ Ἀφρικανῇ. Ἀλλ' αὕτη ἔσχε τὸ θάρρος νὰ μὴ δεχθῆ τὴν δελεαστικὴν προσφορὰν καὶ νὰ ἀναμῆν τὸ τέλος τῶν σπουδῶν της, ὅπως παρουσιασθῆ πρό τοῦ κοινοῦ.

Εἰς τὸν κ. Καρθαλὸν προώριστο ἡ τιμὴ νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν μουσικὸν κόσμον τὸν ἀρισταμπελῆ ἀστέρα. Μόλις τὴν ἤκουσεν ψάλλουσαν τὰς «Variations» τοῦ Rhode, καὶ τὸ «Robert, toi que j'aime», καὶ τὴν ἐσυμφώνησε διὰ τὸ λυρικὸν θέατρον ἐπὶ μισθῷ 2,000 φρ. κατὰ μῆνα διὰ τὸ πρῶτον ἔτος, 2,500 φρ. διὰ τὸ δεύτερον καὶ 3,000 διὰ τὸ τρίτον ἔτος. Ἡ Χριστίνα Νίλσον ἀνεφάνη τὸ πρῶτον πρό τοῦ κοινοῦ τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1864 ἐν τῇ Τραβιάτα, εἰδικῶς μεταφρασθεῖσα πρὸς τοῦτο. Τῇ ἐπαύριον ἦτο διάσημος, καὶ τὸ ὄνομά της ἐξήρχετο ἀπὸ πάντων τῶν στομάτων. Ἡ ἐπιτυχία της ἐστερεώθη κατὰ τὰς παραστάσεις τῆς Μάρθας, τοῦ Δὸν Ζουάν, καὶ ἰδίᾳ τοῦ Μαρικοῦ ἀυλοῦ. Εἶχε δὲ κατ' ἔτος τρίμηνον ἄδειαν ἀπουσίας ἐκ τοῦ Λυρικοῦ Θεάτρον.

Κατὰ τὸ 1866, διατελοῦσα ἐν ἀδείᾳ, ἐψάλλεν ἐν Λονδίῳ καὶ συνῆψε μετὰ τινος Ἀμερικανοῦ θεατρῶνου συμβόλαιον διὰ μίαν περίοδον ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτεῖαις. Ἐκεῖθεν ἐπανῆλθε φέρουσα ἐνὸς ἑκατομμυρίου καθαρὸν κέρδος, ὅπερ ἀπώλεσε μετ' ὀλίγον ἕνεκα χρεωκοπίας τινός, ἀλλὰ τὸ ἀντικατέστησε διὰ νέου πλοῦτου κτηθέντος ἐπίσης ταχέως ὡς ὁ πρῶτος. Γνωστὴ εἶνε τοῦ γάμου της ἡ ἱστορία μετὰ τοῦ Ρουζῶ καὶ ὁ ἐπίλογος τοῦ γάμου τούτου, τούτεστιν ἡ πρόσφατος

δίκη, τὴν ὁποίαν ἐκέρδισεν ἡ Νίλσον πρό τῶν παρισινῶν δικαστηρίων. Μεταξὺ τῶν καλλιτεχνημάτων, ἅτινα θέλουσι χρησιμεύσει πρὸς διακόσμησιν τοῦ μεγαλοπρεποῦς αὐτῆς ἀναχωρητηρίου ἐν South-Kensington εὐρίσκεται εἰκὼν τις τοῦ Φραγονάρδ παριστῶσα μικρὰν πλανόδιον αἰοδόν. Εἰς τὴν εἰκὼνα ταύτην ἀσμενίζει ἰδίως ἀνευρίσκουσα ἐν αὐτῇ τὰς ταπεινὰς ἀπαρχὰς τοῦ σταδίου της.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Λουλούδια εἶν' οἱ στίχοι μου κομμέν' ἀπ' τὴν καρδιά
κι' ἔχουνε τὴν ἀγάπην μου γιὰ μόνην μυρωδιά.
Κι' ἐγὼ θερίζω ἀπ' τὴν καρδιά στίχους πολλοὺς γιὰ σένα,
καὶ σ' τοὺς ἀρίω ἐνθύμημα τώρα ποῦ πάω 'ς τὰ ξένα.

Ὅσο τοὺς βλέπεις, κόρη μου, 'ς ἓνα χαρτί ἐκεῖ
χλωμοί, χλωμοί καὶ ἄχρασι, θλιμμένοι, φτωχικοί,
νὰ κιτρινοφυλλιάζουσε σὰν ἀνθη πατημένα,
θὰ πῆ πῶς ζῶ μαύρη ζωὴ μακρὰ ἀπὸ σέ 'ς τὰ ξένα.

Κι' ἂν κάποια ἡμέρα τοὺς ἰδῆς μὲ ξαφνικὴ χαρὰ
νὰ πάρουν δεύτερη ζωὴ, καὶ τάνθη τὰ ξηρὰ
ν' ἀπλώσουνε τὰ φύλλα τους χλωρὰ καὶ μυρισμένα,
τότε θὰ πῆ πῶς ἔρχουμε καὶ πάλι ἀπὸ τὰ ξένα.

Ἄν ὅμως μέσ' 'ς τὴν πλειὸ γλυκεῖα τῆς νεότητός σου γιορτῇ
ἰδῆς πῶς ξάφνω ἐβούστησαν οἱ στίχοι ἀπ' τὸ χαρτί,
λυπήσου καὶ τοὺς στίχους μου, λυπήσου με κ' ἐμένα,
γιατὶ θὰ πῆ πῶς πέθανα ἐκεῖ μακρὰ 'ς τὰ ξένα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Η ΚΑΥΣΙΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

ΕΝ ΙΝΔΙΚΗ

Ὀλίγοι τόποι παρουσιάζουσιν εἰς τοὺς περιηγητὰς τοσαῦτα θέληγητρα ὡς ἡ μεγάλη χερσόνησος τοῦ Ἰνδοσταν. Ἐπὶ τῆς παραδόξου ταύτης γῆς ἀπέραντον διανοίγεται πεδῖον μελετῶν πρό τοῦ καλλιτέχνου, τοῦ σοφοῦ, τοῦ φιλοσόφου. Οἱ σιδηρόδρομοι ἐχάραξαν ἐπ' αὐτῆς τὰ ἐκπολιτιστικὰ τῶν ἔχνη, ἀλλὰ τὸ μυστηριῶδες νέφος τὸ συγκαλύπτει τὴν ἀνεξερεύνητον ταύτην χώραν πυκνοῦται αὖθις μετὰ τὴν διαβάσιν τῶν ἀτμομηχανῶν, τῶν ὁποίων τὰ ὄξεια συρίγματα εἰς μάτην προσπαθοῦσι νὰ ἐξεγείρωσι λαὸν ὑπνωτισμένον ὑπὸ τῶν εἰδώλων του.

Ἄμα τῇ ἀφίξει του εἰς ἰνδικὴν τινὰ χώραν ὁ Εὐρωπαῖος κατέχεται ὑπὸ ζωηροῦ θαυμασμοῦ ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν μεγαλοπρεπῶν ναῶν, εἰς τῶν ὁποίων τὰ βᾶθη οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ διεισδύσῃ· αἰσθάνεται δ' ἑαυτὸν ἐν πλήρει ἀπομονώσει. Οἱ κάτοικοι ἀπομακρύνονται εἰς τὴν προσέγγισίν του, αἱ οἰκίαι κλείονται εἰς τὴν διάβασίν του, τὸ

πᾶν εἶνε μυστήριον περὶ αὐτόν, καὶ θὰ τῷ εἶνε λίαν δυσχερὲς νὰ ἐξιχνιάσῃ τὰ ἀπόκρυφα τοῦ κερυμμένου ἔτι πολιτισμοῦ ἐκείνου. Ἐὰν εὕρισκται ἐν τῇ πόλει, εἶνε σπάνιον νὰ μὴ ἴδῃ παραλαυνοῦσας πρὸ αὐτοῦ θρησκευτικὰς λιτανείας, ἀποτελουμένας ὑπὸ λαμπρῶν ἡμίλων ἀγόντων ἀγενῆ εἰδῶλα ἐπὶ μεγαλοπρεπῶν ἀρμάτων· ἀπωτέρω θὰ συναντήσῃ τεραστίους ἐλέφαντας πλουσίως ἐπισεσγαμένους, ἐπὶ τῆς βράχως τῶν ὁποίων διαυγάζει νεαρῶν Ἰνδῶν ζεῦγος, διακοσμητῶν ὑπ' ἀνθέων καὶ ἀκτινοβόλων κοσμημάτων· εἶνε γάμου τελετὴ, προπεμπομένη ὑπὸ ποικιλόχρου πλήθους δι' εὐθύμων ἀσμάτων. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ πένθιμοι ἦχοι διήκοντες μέχρι αὐτοῦ τῷ ἀναγγέλλουσι κηδείαν.

Ἐν ταῖς Ἰνδίασι λατρεύεται πᾶν εἶδος θρησκείας· ἀλλ' ἡ ἐπίσημος καὶ ἀρχαιότατη λατρεία ἀπευθύνεται πρὸς τὸν *Τριμούρτην*, τριάδα περιλαμβάνουσαν τὸν Βράχμαν, τὸν Βιονοῦ καὶ τὸν Σίβαν. Ὅταν μόνον παρὰ τοῖς ὀπαδοῖς τῶν τριῶν θεοτήτων ἀποτεφροῦνται οἱ νεκροί. Οἱ λοιποὶ ἐνταφιάζουσι τοὺς νεκροὺς αὐτῶν, ἄλλοτε κεκλιμένους, ἄλλοτε ὀρθίους, καὶ ἄλλοτε καθημένους. Ὅταν ἀποθνήσκῃ εἰς Ἰνδός, οὐτινος τὸ σῶμα ὀφείλει νὰ παραδοθῇ εἰς τὴν πυράν, μετακομίζεται τὸ πτώμα του εἰς τὴν κεντρικὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας, ἔνθα ἐκτίθεται ὑπὸ στέγασμά τι ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐγερθέν. Τότε δὲ κήρυξ περιερχόμενος ἐν τῇ πόλει ἀναγγέλλει τὴν θλιβερὰν εἰδήσιν, ἐγκωμιάζων τὸ ὄνομα καὶ τὰς ἀρετὰς τοῦ μακαρίτου. Πάραυτα δὲ καταφθάνουσιν εἰς τὴν πενθοῦσαν οἰκίαν μουσικοί, τοποθετούμενοι πρὸ τῆς εἰσόδου, καὶ ἀρχόμενοι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πένθιμων ἀνακρουσμάτων. Ταυτοχρόνως πολυάριθμοι διατυπώσεις τελοῦνται ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς οἰκίας.

Ἄμα ἡχίστη τῆς κηδείας ἡ ὥρα, φέρεται τὸ φορεῖον καὶ τίθεται πρὸ τῆς οἰκίας. Τὸ φορεῖον τοῦτο μετ' ἐξόχου ἰδιορρυθμίας κατεσκευασμένον σύγκειται ἐκ ξυλίνης κλίνης ἐγειρομένης ἐπὶ τεσσάρων μικρῶν ποδῶν, τῆς ὁποίας αἱ τέσσαρες πλευραὶ φέρουσι πλουσίας γλυφάς· ὑπεράνω ταύτης ἐγείρεται ὑπερμεγέθης θόλος ὅλως ἰδιορρυθμὸς τὸ σχῆμα ἐκ μακρῶν ῥάβδων ἰνδοκαλάμου, κεκαλυμμένον διὰ βοείου δέρματος. Ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ θόλου πληροῦται ὑπὸ ποικιλόχρων ἐκ χάρτου ἀνθέων καὶ συμβολικῶν σχημάτων κατεσκευασμένων ἐκ φύλλων βανανίας. Ὁ νεκρὸς μετακομίζεται εἰς τὸ φορεῖον, ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ ὁποίου ἠπλώθη προηγουμένως παχεῖα στρωμνὴ ἐξ ἀχύρων ὀρύζης· ἡ κεφαλή του κεκαλυμμένη ἀναπαύεται ἐπὶ προσκεφαλαίου· τὸ σῶμα διευθετεῖται ἐντὸς πολυτελοῦς μεταξίνου ὑφάσματος, ἐρυθροῦ συνήθως, κεκοσμημένου διὰ μεγάλων χρυσίνων ραβδώσεων. Ὅκτω φορεῖς ἐγείρουσι τότε τὸ φορεῖον ἐπὶ τῶν

ὤμων των, τῇ βοήθειᾳ δύο χονδρῶν ἰνδοκαλάμων, καὶ ἡ ἐπικηδείος συνοδεία τίθεται εἰς κίνησιν.

Διπλοῦς στοῖχος Ἰνδῶν, κρατούντων χλωροῦς κλάδους βανανῶν, ἡγείται τῆς συνοδείας. Ἀκολουθοῦσι δὲ οἱ μουσικοὶ ἄμέσως πρὸ τοῦ φορείου βαδίζοντες, οὐτινος ἔπεται Βραχμᾶν περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν φίλων τοῦ τεθνεώτος. Οὐδέποτε αἱ γυναῖκες παρίστανται εἰς κηδείαν· ἐμφανιζόμεναι μόνον εἰς τὸ κατώφλιον τῆς οἰκίας, ἐξ ἧς ὁ νεκρὸς ἐξάγεται, τῷ ἀπευθύνουσι τὰς τελευταίας κραυγὰς τῆς λύπης των. Ἡ ὀρχήστρα σύγκειται ἐκ σαλπίγγων καὶ ὀρειχαλκίνων κεράτων· οἱ βαρεῖς καὶ παρατεταμένοι ἦχοί των ἀκούονται ἐξ ἀπωτάτου διαστήματος. Ἐκαστος μουσικὸς διερμηνεύει τὴν λύπην κατ' ἴδιον τρόπον, ἐξ οὗ προκύπτει εἰδὸς τι μονοτόνου καὶ ἐκνευριστικῆς κακοφωνίας, ἣτις ἐκπληττουσα ἐν ἀρχῇ, κατορθοῖ ἐν τέλει νὰ μεταδώσῃ τὴν θλίψιν. Ἡ κηδεία χωρεῖ βραδείως διὰ τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως βαίνουσα ἐπὶ μακρῶν ταπήτων ἐκ λευκοῦ ὑφάσματος, τοὺς ὁποίους ἰνδοὶ θεράποντες ἐξαπλοῦσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, φροντίζοντες νὰ ἀποκομιζῶσι μετὰ τὴν διάβασιν τῆς κηδείας, ὅπως ἐξαπλώσωσι πάλιν αὐτοὺς πρὸ τῆς συνοδείας.

Εὐκόλως ἀναγνωρίζεται ὁ τόπος τῆς καύσεως, κείμενος συνήθως εἰς τὴν ἄκραν μιᾶς ὁδοῦ. Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ τὸ ἔδαφος καλύπτεται ὑπὸ πυκνοῦ στρώματος τέφρας, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας διακρίνονται λείψανα πηλίνων σκευῶν καὶ ὀστᾶ. Ὀλίγον ἀπωτέρω παρατηρεῖ τις μικρὰ ὑψώματα γῆς, ἔχοντα ὅλα διεύθυνσιν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον· εἶνε τάφοι παιδιῶν, τῶν ὁποίων τὰ σῶματα δὲν καίονται πρὸ τῆς ἡλικίας τῶν ἐξ ἑτῶν. Πρὸς ἐτοιμασίαν τῆς πυρᾶς θέτουσιν ἐντὸς μικρᾶς κοιλότητος, διευθετοῦντες ἐγκαρσίως καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ μῆκος, σειρὰν ξυλαρίων, ἅτινα καλύπτουσι διὰ στρώματος βοείου κόπρου ἀπεξηραμένης, ἣτις εἶνε ἡ καλλιτέρα καύσιμος ὕλη, καὶ εἶνε σχεδὸν ἱερὰ παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς. Αἱ γυναῖκες ἐπιφορτίζονται τὴν συγκομιδὴν αὐτῆς, καὶ μετ' ὅλα τὰ πολυάριθμα τιμαλφῆ καὶ τὰ πλούσια ἐνδύματα, ἅτινα φέρουσι, δὲν διστάζουσι νὰ συναγῶσιν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς καὶ νὰ κομιζῶσιν αὐτὴν ἐντὸς τῶν χειρῶν εἰς τὰς κατοικίας των, ἔνθα τὴν ἀπλώνουσιν ὅπως ἀποξηρανθῇ εἰς τὸν ἥλιον.

Ὅταν ἡ συνοδία φθάσῃ εἰς τὸν τόπον τῆς πυρᾶς, γίνεται δεκτὴ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν καύσεων ἐπαγρυπνοῦντος φύλακος.

Τὸ φορεῖον κατατίθεται παρὰ τὴν πυράν. Ἡ κεφαλή τοῦ νεκροῦ τηρεῖται πάντοτε πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς μεσημβρίας, τὴν αὐτὴν δὲ πρὸς τοὺς τάφους τῶν παιδιῶν διεύθυνσιν ἔχουσι αἱ πυραὶ. Τότε ἄρχονται διάφοροι διατυπώσεις ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐνὸς Βραχμᾶνος, ὅστις ἀγγέλλει

ἐκάστην ἐξ αὐτῶν διὰ τραχέος ἤχου, τὸν ὁποῖον ἐκβάλλει φυτῶν ἐντὸς ὀστράκου. Ἡ οἰκογένεια, περιστοιχίζουσα τὴν πυρᾶν, ἀπευθύνει πλῆθος ἐρωτήσεων καὶ παρακλήσεων πρὸς τὸν νεκρὸν· προσφέρει εἰς αὐτὸν ὀρύζιον, θέτει εἰς τὸ στόμα του ὀλίγα κλωνία, καὶ τέλος ἀφαιρεῖ ἀπ' αὐτοῦ τὰ κοσμήματα, πρὸ πάντων ἀπὸ τῶν νεκρῶν τῶν γυναικῶν, αἵτινες εἶνε κατάφορτοι ὑπ' αὐτῶν. Μετὰ τινὰς ἔτι διατυπώσεις ὁ πλησιέστερος τῷ ἀποθανόντι συγγενὴς λαμβάνων δαυλὸν ἐξ ἐρυθροξύλου ρίπτει αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν ξυλαρίων τῆς πυρᾶς, ἅμα δὲ ἡ κεφαλὴ τοῦ νεκροῦ καλύπτεται διὰ μεταξίνου πέπλου, ὅστις καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις χριεταὶ δι' ἀφθόνου ποσότητος βουβαλίνου βουτύρου. Μετ' ὀλίγον ἡ πυρὰ ἄρχεται ἀναδίδουσα φλόγας. Ὁ φύλαξ τίθησι τότε ἐπὶ τοῦ πτώματος καὶ περὶ αὐτὸ μέγα ποσὸν ξηρᾶς κόπρου, καὶ τὴν ἐπιφάνειαν ταύτης καλύπτει αὐτὴς διὰ κοίτης ἀργιλώδους γῆς ἐλαφρῶς ὑγρᾶς. Ἡ ἐργασία αὕτη τελεῖται συνοδευομένη ὑπὸ τῶν δακρῶν καὶ τῶν ἀποχαιρετισμῶν τῆς οἰκογενείας, καὶ τῶν ὀλολυγμῶν τῶν ὑπηρετῶν, οἵτινες ὑπὸ τῆς καταχρήσεως τοῦ οἰνοπνεύματος ἔχουσι ἀφθονὰ τὰ δάκρυα.

Περατωθείσης τῆς κηδείας, τὸ πλῆθος ἀποσύρεται λάλον, οἱ δὲ συγγενεῖς μεταβαίνουσι ὅπως λουσθῶσιν ἐν τῇ ἱερᾷ λίμνῃ παγόδας τινός. Μετ' ὀλίγον ἐκ τῆς μυριοφλόγου πυρᾶς ἀνέρχεται πυκνὸς καὶ κυανόλευκος καπνὸς μετ' ὀξείας ὀσμῆς σαρκὸς καιομένης. Ἡ διάρκεια τῆς ἀποτεφρώσεως δὲν ὑπερβαίνει συνήθως τὸ ἐξάωρον· βαθμηδὸν καὶ καθ' ὅσον αὕτη προχωρεῖ, τὸ ἐπὶ τοῦ νεκροῦ ἀργιλώδες στρώμα χαμηλοῦμενον, δὲν ἀφίνει γυμνὸν οὐδὲν μέρος αὐτοῦ.

Αἱ κηδεῖαι τελοῦνται πάντοτε μετὰ μεσημβρίαν. Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον οὐδὲν ἔχνος τῆς πυρᾶς διακρίνεται· μόνον ἡ μικρὰ τάφρος εἶνε πλήρης τέφρας, ἐφ' ἧς διακρίνονται ὅστ' αὐτὰ καὶ λείψανα ἀγγείων, τὰ ὁποῖα συνειθίζουσι νὰ θραύωσι παρὰ τὰς πυρᾶς.

K*

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τηλεγραφικῶς ἀνηγγέλην ἐκ Λονδίνου ὁ θάνατος τοῦ διασῆμου ἐπὶ φιλανθρωπία βαθυπλότου Ἰσραηλίτου Μωῦσῃ Μοντεφιόρε, οὗτινος τὸ παρελθὸν ἔτος εἶχεν ἐορτασθῆ ἡ ἑκατοστὴ ἐπέτειος τῆς γεννήσεως.

Ὁ Μοντεφιόρε ἐγεννήθη ἐν Λιόρνῳ, ἀλλ' ἐξεπαιδεύθη ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐνθα ἔκτοτε κατώκησε, νυμφευθεὶς τῷ 1812 τὴν δεσποινίδα Κόχην, γυναικαδέλφην τοῦ Νάθαν Ρόσιγλδ. Γενόμενος κάτοχος μεγάλης περιουσίας, ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος Ἰσραηλίτης, εἰς ἐν ἀπενεμήθη ὁ τίτλος ἱππότου· τῷ 1837, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς εἰς τὴν θρόνον ἀνάδοτος τῆς βασιλείσεως, ἀπε-

σῆθη τοῦ ἐμπορίου καὶ ἀφίερωσε τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς του εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς καταστάσεως τῶν Ἰσραηλιτῶν πάσης χώρας.

Πλειστάκις ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐπεχείρησε ταξείδια εἰς Ρωσίαν καὶ Ἀνατολήν, ἀπαξ δὲ εἰς Ἄμασκόν, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐξόχου γάλλου δικηγόρου Κρεμιέ. Τῷ 1846, ὅτε ὁ Τσάρος συνέλαβε τὸ σχέδιον τῆς ἐκ τῆς ῥωσικῆς Πολωνίας ἐξώτεως χιλιάδων ἑβραϊκῶν οἰκογενειῶν, ὁ Μοντεφιόρε ἀπῆλθε μετὰ τῆς συζύγου του εἰς Πετροῦπολιν καὶ κατώρθωσε νὰ πείσῃ τὸν αὐτοκράτορα Νικόλαον ὅπως ἐγκαταλίπη τὸ σχέδιόν του.

Τῷ 1858 ἀρίκειο εἰς Ρώμην, ὑποστηριζόμενος κρῦρα ὑπὸ τοῦ Γ' Ναπολέοντος, διὰ νὰ προσπαθῆσῃ ν' ἀποδώτῃ εἰς τοὺς γονεῖς του μικρὸν τινα Ἰουδαῖον διὰ τῆς βίας βαπτισθέντα ἐν Βολωνίᾳ καὶ καθειρχθέντα εἰς μοναστήριον,

Μακρὰ θὰ ἦτο ἡ ἀπκρίθμισις παντὸς διαθήματος γενομένου ὑπὸ τοῦ Μοντεφιόρη πρὸς τὸ καλὸν τῶν ὁμοθρήσκων του καὶ πάσης ὑλικῆς θυσίας, ἣν πρὸς τὴν σκοπὸν τοῦτον ὑπέστη. Ἐρ' ἀπάσης τῆς ὑψηλίου ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ προσωποποίησις τῆς εὐπορίας. Ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις διάφοροι κοινότητες φέρουσι τὸ ὄνομά του.

Ἐργάτης μεγάλου βιομηχανικοῦ καταστήματος, δεχθεὶς ἐν κτύπημα ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ, διίσχυρίζετο ὅτι καθ' ὀλοκληρίαν ἀπώλεσε τὴν ὄρασιν τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐκείνου. Ἐν τούτοις ἡ προσεκτικὴ παρατήρησις τοῦ ὀφθαλμικοῦ ὄργανου δὲν ἐδείκνυε βλάβας ἐπαρκεῖς ὅπως ἐξηγήσωσι τὴν ἀμαύρωσιν ταύτην. Προκειμένου νὰ δοθῆ εἰς τὸν παθόντα ἐργάτην βρεῖα ἀποζημίωσις ὑπὸ τῶν πατρῶνων αὐτοῦ, προσεκληθὲν ὀφθαλμολόγος πρὸς βεβαίωσιν τοῦ παθήματος, οὗτινος μόνον ἡ ἐξέτασις ἀνεκάλυψε τὸν ἐνυπάρχοντα ὄλον ὡς ἐξῆς: Ὁ ἰατρὸς ἐχάραξεν ἐπὶ φύλλου μέλανος χάρτου γράμματα πράσινα. Ἐὰν πειραθῆ τις νὰ ἀναγνώσῃ τὰ γράμματα ταῦτα θέτων πρὸ ὀφθαλμῶν τεμαχίων ἐρυθρᾶς ὑάλου, θέλει ἐκπλαγῆ μὴ διακρίνει οὐδὲ ὅλους τὰ γράμματα. Διότι ἡ συνάντησις τοῦ ἐρυθροῦ μετὰ πρασίνου παράγει τὸ μέλαν χροῖμα, καὶ φυσικῶ τῷ λόγῳ δὲν δύναται τις νὰ διακρίνη ἐπὶ μαύρου πίνακος μαῦρα γράμματα. Ὅθεν ὅταν ἐτέθη πρὸ τοῦ δεξιῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἐργάτου, μηδὲν ὑποπτειομένου, ἐρυθρὰ ὕαλος, ἀνέγνω οὗτος εὐχερῶς τὰ ἐπὶ τοῦ χάρτου γράμματα, συλληφθεὶς τοιοστοτρόπως εἰς τὴν παγίδα. Διότι ἀφοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναγνώσῃ ταῦτα διὰ τοῦ δεξιῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ὑπὸ τῆν ἐρυθρὰν ὑάλου, τὰ διέκρινε βεβαίως διὰ τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ, τὸν ὁποῖον ἰσχυρίζετο ὅτι ἀπώλεσε.

*Ἐν τινι τῶν ἐνταῦθα ξενοδοχείων:

Ὁ ὑπηρετὴς, ἀνοίγων τὴν θύραν τῆς ἀμάξης εἰς ἓνα τῶν πελατῶν ἀπερχόμενον, τῷ ὑπενθυμίζει τὸ φιλοδώρημά του:

— Μὴ λησμονεῖτε, κύριε, τὸ γκαρσόν.

— Ἐννοια σου· θὰ σοῦ γράψω ἀπὸ τὸν Βῶλον, ἀπαντᾷ ἐκεῖνος.